

Zápis z 8. výroční členské schůze Skupiny pro výzkum a ochranu bahňáků v ČR, pracovní skupiny České společnosti ornitologické, konané 20. září 2014 v hotelu Valentýna u přehradní nádrže Rozkoš

Schůzi již tradičně zahájil a moderoval koordinátor SVOB, Vojtěch Kubelka. Po přivítání 12 přítomných členů a dvou příznivců SVOB nejprve přečetl omluvy a pozdravy od členů, kteří se letošní schůze nemohli zúčastnit. Detailněji byli přítomní seznámeni s dopisem Michala Pakandla, který se rozhodl vzdát členství ve výboru SVOB, neboť cítí, že mu jeho pracovní vytížení a ostatní povinnosti neumožňují věnovat se činnosti ve výboru SVOB tak, jak by si přál. Proto by rád nadále zastával „jen“ funkci správce faunistické databáze SVOB. Členská schůze se shodla na tom, že Michal rozhodně věnuje činnosti SVOB dostatek času a energie na to, aby s klidným svědomím mohl zastávat funkci člena výboru SVOB, avšak respektovala jeho žádost. Přítomní vyjádřili Michalovi velký dík za jeho práci v uplynulých letech a rozhodnutí o jeho náhradě bylo odloženo do řádných voleb, které nás čekají v příštím roce. Následně byla diskutována funkce a budoucnost databáze SVOB, a to s jednoznačným závěrem, že v budoucnu by mělo dojít k přesunu dat a jejich uchování v prostředí databáze ČSO, na www.birds.cz.

Jako velmi kvalitní, bylo zhodnoceno letošní (již 9.) číslo zpravodaje SVOB, Vanellus. Jedná se o historicky první číslo s přiděleným kódem Národní technické knihovny ISSN, a je tedy mezinárodně registrovanou, periodickou publikací. Se 116 stranami obsahu a 24 příspěvky se zároveň jedná o historicky nejrozsáhlejší číslo, obsahující široké spektrum zajímavých příspěvků. Příští, jubilejní ročník tudíž bude pro členy představovat velkou výzvu. Napomoci by tomu měly „Pokyny pro autory“ (soubor pravidel pro formální úpravu článků a zejména citování použitých zdrojů), které budou zveřejněny na webu SVOB. Pokyny pro autory by měly značně zjednodušit časově extrémně náročnou práci při editaci jednotlivých článků a současně ještě zvýšit kvalitu našeho zpravodaje Vanellus.

Dalším tématem bylo zhodnocení uplynulé sezóny ve výzkumu bahňáků. Vyzdvihnout byl zejména výzkum čejky chocholaté, do kterého se zapojila poměrně velká část členů SVOB, a jehož intenzita stále utěšeně roste. Konkrétně byli přítomní členové seznámeni zejména s připraveným agro-environmentálním opatřením (AEO) pro čejku chocholatu na orné půdě, které je ochraně čejky chocholaté ušito doslova „na míru“. Zevrubnou informaci o něm podal jeho hlavní duchovní otec, Václav Zámečník. Jedná se o jedno z nejdražších AEO vůbec a plocha, která by v rámci České republiky mohla být pro čejky vymezena je až 4000 ha. Nicméně o tom, jak ve skutečnosti uvedení projektu do praxe dopadne, bude rozhodovat politika českých ministerstev i dalších celoevropských institucí v následujících měsících. Členové SVOB tak byli vyzváni, aby se v co největší možné míře zapojili do monitorování ploch, na nichž bude dané opatření aplikováno. Stejně tak bude potřeba po spuštění AEO intenzivně vstupovat do jednání se zemědělci a pozitivním osobním přístupem je přesvědčovat, aby na vhodných plochách do programu vstupovali. Zájemci o propagaci AEO necht' prve kontaktují Václava Zámečníka a domluví se na nejvhodnějším přístupu.

Nejen čejkami se však čeští bahňákaři zaobírali v roce 2014. Již druhý rok po sobě se uskutečnila expedice do bažin u jezera Bajkal, letos zaměřená zejména na velkoplošné liniové sčítání a biotopové preference bahňáků v období vodění kuřat. Bohužel se pěti členům SVOB podařilo zároveň zdokumentovat další významný úbytek ptáků v této jedinečné sibiřské lokalitě, a závěry expedice rozhodně příliš optimistické nejsou.

Po rozebrání výzkumných aktivit členů pokračoval Vojtěch Kubelka informacemi o dvou mezinárodních akcích, konajících se na podzim 2014. První z nich, světový den bahňáků (World Shorebird Day), vyhlášený na 6. září za účelem co nejvíce zvýšit povědomí veřejnosti o důležitosti ochrany a výzkumu bahňáků, bylo možné skloňovat jen v čase minulém, a nezbývalo tedy než informovat o jeho průběhu. Velkolepé oslavy bahňáků se v Čechách rozhodně nekonaly, přesto se například v Českých Budějovicích v neděli 7. září uskutečnilo drobné setkání tří členů SVOB za skromné účasti veřejnosti. Kromě toho vyrazila řada pozorovatelů do terénu a celých 140 záznamů o výskytu bahňáků na území ČR, doposud zveřejněných v databázi ČSO www.birds.cz, je toho dokladem. Potenciál pro osvětu, který mezinárodní den bahňáků skýtá, však jistě nebyl plně využit. Příští ročníky tohoto „svátku“ pro nás tak určitě zůstávají velkou výzvou!

Druhou mezinárodní bahňákařskou akcí podzimu 2014 bude sčítání průtahu kulíků zlatých, konané ve dnech 11. a 12. října. Účastníci byli Vojtěchem Kubelkou vyzváni k co nejhojnější účasti, aby byla alespoň zachována úroveň dat, získaných v rámci minulého sčítání, v roce 2008.

Následovala zajímavá přednáška Vojtěcha Kubelky, shrnující stav, populační trendy a ochranná opatření na podporu lučních bahňáků. A to nejen v ČR, ale i v Maďarsku, Polsku a na Slovensku. Téma nebylo zvoleno náhodou, jednalo se o generálku před reprezentací na workshopu v rámci konference mezinárodní skupiny pro výzkum a ochranu bahňáků (International Wader Study Group) v Estonsku, kam se členové SVOB chystají koncem září. Vzhledem k tomu byl velký prostor věnován i plodné diskusi a připomínkám přítomných členů.

Členská schůze byla rovněž informována, že se zmíněné konference i letos zúčastní skupina členů SVOB a prezentováno bude hned několik jejich příspěvků. Ještě důležitější však je informace, že mezinárodní bahňákařská komunita již napevno počítá s tím, že v roce 2017 bude hostitelem každoroční konference právě Česká republika. Pro SVOB to znamená dosud nevídanou příležitost prezentovat se na mezinárodním poli, ale především obrovskou výzvu a velkou porci zodpovědnosti. Nezbývá, než doufat, že se s ní popereme se ctí!

Po důkladném prodiskutování všech odborných a organizačních témat následovala krátká přestávka a poté se již účastníci mohli těšit na „zábavnou“ část programu, stávající se z vyprávění cestopisných zážitků členů SVOB, v nichž kromě jiného samozřejmě nesměli chybět ani bahňáci. Blok otevřel Kryštof Chmel prezentací o stavu zimujících jespáků lžicozobých v Myanmaru, kterou získal od Pyae Physo Aung na konferenci ochránářské biologie (Society for Conservation Biology) v Malajsii. Následoval Jakub Vlček s přednáškou o výpravě po Ekvádoru a zejména vědecké expedici na Galapágy. Trošku z jiného soudku (avšak rovněž jakoby z jiného světa) bylo vyprávění Mirka Ešuse Šálka o bahňácích

zimujících v Arabských Emirátech, kam si na několik dní ulétl odpočinout na začátku roku 2014. Únava většiny přítomných členů, způsobená úspěšnými odchyty bahňáků v průběhu předešlé noci, se však na pozornosti posluchačů začínala neúprosňe projevovat. A proto čtvrtá přednáška, vyprávějící o průtahu bahňáků plážemi dálného východu (autorem byl opět Mirek Šálek), proběhla ve značně zkrácené podobě. Poté byl oficiální program schůze ukončen a většina na smrt unavených činovníků se odebrala do blízkých restauračních zařízení za další zábavou.

zapsal: Martin Sládeček